

Tytti Tuppurainen sd

Toimenpidealoite poronhoitolain uudistamisesta kestäväälle ja luontoa sekä asuinympäristöä kunnioittavalle perustalle

Eduskunnalle

Poronhoitoa säätelevä poronhoitolaki 848/1990 ei määrittele poronhoidon tavoitteita, eikä siinä aseteta poronhoidolle päämääriä taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästä toiminnasta. Voimassa oleva laki ei luo puitteita kestäväälle poronhoidolle. Koska kysymys on kuitenkin luonnonympäristöön ja asuinympäristöön vaikuttavasta toiminnasta, on lain kokonaisuudistus ajankohtainen.

Lain 2 §:ssä määritellyn poronhoitoalueen pohjoisosien (Lapin maakunnan alue Kemiä, Kemimaata ja Torniota lukuun ottamatta) osalta tulisi selvittää, miten Suomen paliskuntarakennetta voitaisiin kehittää porotalouden ekologisten reunaehtojen mukaiseksi. Selvityksessä tulisi käyttää ajanmukaista tutkimustietoa. Nykytilanne on johtanut ympäristöhaasteiden ohella myös taloudellisesti kestävämmään tilanteeseen, kun porojen ruokintaan tarvitaan alueelle varta vasten pitkien matkojen päästä kuljetettavaa rehua.

Poronhoitoalueen muissa osissa (tähän kuuluvat Lapin maakunnan osien ohella Kuusamon, Taivalkosken, Pudasjärven, Suomussalmen ja Hyrynsalmen kunnat sekä osia Oulun kaupungista ja Iin, Puolangan sekä Utajärven kunnista) poronhoito nykyisessä muodossa korostaa sen aiheuttamia erityisiä ongelmia muulle maankäytölle ja asuinympäristölle. Lain 31 §:n mukaan poroja pitäisi pitää siten, etteivät ne aiheuta haittaa viljelyksille ja taimikoille tai muutoinkaan aiheuta tarpeettomasti vahinkoa maa- tai metsätaloudelle ja etteivät ne pääse puutarhoihin, vakinaisten asuntojen pihoihin tai muille erityiseen käyttöön otetuille alueille. Käytännössä tilanne on kuitenkin toinen: porot liikkuvat usein jopa asuntojen pihapiirissä, kuten myös viljelyksillä ja taimikoissa.

Liikenneturvallisuudelle aiheutuneet vaarat ovat yhteneväisiä kaikkialla poronhoitoalueella. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen työraportin (RKTL työraportti 5/2012) mukaan poroja kuolee poronhoitoalueen teillä porokolareissa keskimäärin 4 000 joka vuosi. Kolarit painottuvat runsasliikenteisille tiealueille: kesyt porot hakeutuvat lähelle asutusta, pelloille ja pihoille. Pahimmat paliskunnat tässä suhteessa ovat Muonio, Poikajärvi, Pyhä-Kallio ja Pudasjärvi.

Porokolarit aiheuttavat tiellä liikkuville vakavia uhkatilanteita. Kolareista aiheutuvat ajoneuvojen korvauskulut ovat vuositasolla noin 12 miljoonaa euroa. Vaaratilanteet aiheuttavat ymmärrettävästi myös pelkoa ja epävarmuutta.

Toimenpidealoite TPA 36/2016 vp

Porokolareja arvioitaessa ei ole tarpeen asettaa tiellä liikkujien ja poronomistajien etuja vastakain. Kolarit aiheuttavat merkittäviä taloudellisia vahinkoja myös poronhoidolle: paliskuntien korvaukset ovat vuositasolla 2 miljoonaa euroa ja poronlihaa menetetään 100 000 kg.

Poromäärien sopeuttaminen luonnonympäristön kestokykyyn ja poronhoidon kehittäminen siten, että siinä huomioitaisiin poronhoitoalueiden asukkaiden oikeudet nykyistä paremmin edellyttää poronhoitolain uudistamista. Uudistuksella turvattaisiin myös porotalouden kestävyys ja sillä tavoin arvokkaan elinkeinon tulevaisuus.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin poronhoitolain uudistamiseksi kestäväille ja luontoa sekä asuinympäristöä kunnioittavalle perustalle.

Helsingissä 6.10.2016

Tytti Tuppurainen sd